

Sygn. akt II C 27/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Barbara Migas

Protokolant: Ewa Kotyczka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 marca 2017 roku w R.

sprawy z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. w G.

przeciwko Ł. G., M. G.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 77.375,40 zł (siedemdziesiąt siedem tysięcy trzysta siedemdziesiąt pięć złotych 40/100) z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w stosunku rocznym, nie więcej niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 11 września 2015 roku do dnia zapłaty,
2. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 4577,68 zł (cztery tysiące pięćset siedemdziesiąt siedem złotych 68/100) tytułem zwrotu kosztów procesu oraz kwotę 1235,70 złotych (jeden tysiąc dwieście trzydzieści pięć złotych 70/100) tytułem zwrotu kosztów związanych z opinią biegłego.

Sygn. akt II C 27/16

UZASADNIENIE

Pozwem o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym powód Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. wniósł, aby pozwani Ł. G. i M. G. zapłacili na rzecz strony powodowej kwotę 77.375,40 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty.

Na dochodzoną pozwem należność składa się kwota:

- 1) 75.165,24 zł, stanowiąca niespłaconą należność główną,
- 2) 524,54 zł, stanowiąca skapitalizowane odsetki ustawowe oraz
- 3) 1.685,62 zł tytułem odsetek karnych.

Ponadto powód domagał się również zasądzenia od pozwanych kosztów sądowych w wysokości 968,00 zł, kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3.600,00 zł oraz opłaty manipulacyjnej dla dostawcy usług płatności w wysokości 9,68 zł.

Powód wskazał, iż pozwanych oraz Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową im. F. S. z siedzibą w G. łączyła umowa pożyczki (kredytu konsumenckiego) nr (...) z dnia 4 marca 2013 r., na podstawie której powód oddał

do dyspozycji pozwanego środki pieniężne, zaś pozwana poręczyła ich spłatę. Strona pozwana nie wywiązała się z przyjętego na siebie zobowiązania, nie regulując na rzecz powoda płatności w sposób przewidziany w umowie.

Pożyczkobiorca wystąpił do powoda z wnioskiem o umożliwienie dalszej spłaty w ratach, na co powód przystał. W związku z tym w dniu 13 października 2014 r. zawarto ugodę, której przedmiotem było ustalenie warunków spłaty zaległej należności. Na zawarcie ugody wyraziła również zgodę poręczycielka. W związku z naruszeniem przez pozwaną postanowień łączącego strony stosunku zobowiązaniowego, powód wykorzystał przysługujące mu uprawnienie do wypowiedzenia umowy. Na skutek złożonych przez powoda pozwanym oświadczeń o wypowiedzeniu umowy pismami z dnia 13 lutego 2015 r. uległa ona rozwiązaniu, co doprowadziło do powstania wymagalności całej kwoty niespłaconego przez stronę pozwaną kapitału wraz z kwotą odsetek umownych stanowiących część odsetkową raty kapitałowo-odsetkowej za okres obowiązywania umowy oraz odsetek karnych za opóźnienie naliczonych od zadłużenia przeterminowanego. Powód wystąpił następnie z pozwem o wydanie przez Sąd nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Dnia 4 listopada 2015 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zobowiązując pozwaną do solidarnej zapłaty względem powoda kwoty 77.375,40 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 11 września 2015 r. do dnia zapłaty oraz kwoty 4.577,68 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W związku ze skutecznym złożeniem sprzeciwu przez pozwaną ww. nakaz zapłaty utracił moc w całości, zaś Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 3 grudnia 2015 r. przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

Strona pozwana zakwestionowała w całości twierdzenia zawarte w pozwie wskazując na brak legitymacji procesowej powoda oraz brak udowodnienia przez niego istnienia roszczenia. Pozwani podnieśli, iż nie są w posiadaniu żadnych dokumentów potwierdzających istnienie długu względem powoda, zaś na podstawie przedłożonych przez powoda dokumentów nie sposób ustalić faktu istnienia długu oraz jego wysokości. Ponadto zarzucili powodowi, iż nie określił jednoznacznie jakich domaga się odsetek, za jaki okres oraz jaki przyjął sposób ich naliczania, a także, iż nie wskazał jakich dokładnie opłat i prowizji domaga się w niniejszym postępowaniu. Pozwani podkreślili, że w ich przekonaniu powód uczynił ze swojego prawa użytek, który należy oceniać w charakterze sprzecznego ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa, jak również nie dający się pogodzić z zasadami współżycia społecznego, a więc naruszający art. 5 kc. Taka ocena wynika z faktu, iż zdaniem pozwanych powód, korzystając z faktu istnienia wierzytelności oraz wykorzystując swoją pozycję procesową domaga się zbyt wysokiej i nieuzasadnionej kwoty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany Ł. G. w dniu 4 marca 2013 r. zawarł umowę kredytu konsumenckiego nr (...) ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową im. F. S. z siedzibą w G. na kwotę 80 000,00 zł z przeznaczeniem na cele konsumpcyjne na okres od 4 marca 2013 r. do 15 lutego 2023 r. (pkt. 1-5 umowy). Pożyczka oprocentowana była według zmiennej stopy procentowej wynoszącej w dniu jej zawarcia 16,5% w skali roku. Całkowita kwota pożyczki do zapłaty w dniu zawarcia umowy wyliczona została na kwotę 173.707,77 zł. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki była polisa ubezpieczenia grupowego WALOR, której koszt wynosił 7.968,00 zł, weksel in blanco oraz poręczenie spłaty pożyczki przez pozwaną M. G..

Pozwany Ł. G. podpisał w dniu 4 marca 2013 r. deklarację zgody na przystąpienie do grupowego ubezpieczenia (...). Ubezpieczeniem objęta została suma 80.000,00 zł. Składka ubezpieczeniowa na okres od 5 marca 2013 r. do 4 marca 2023 r. w kwocie 7.968,00 zł opłacona została jednorazowo, o czym świadczy wyciąg z rachunku bankowego Nr (...), gdzie w dniu 4 marca 2013 r. widnieje operacja zapłaty, a co potwierdził w piśmie z dnia 5 lipca 2016 r. ubezpieczyciel Towarzystwo (...) z siedzibą w S..

W myśl §2 Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek (...) udzielał kredytów i pożyczek wyłącznie swoim członkom. Pozwany w dniu 17 lutego 2010 r. złożył deklarację członkowską Nr (...), w której zobowiązał się do wpłacania comiesięcznych wpłat członkowskich w wysokości 15,00 zł.

Zgodnie z harmonogramem spłaty pożyczki z dnia 4 marca 2013 r., pożyczka spłacona być miała w 120 równych miesięcznych ratach o wartości 1.354,33 zł (ostatnia rata w wysokości 1.354,50 zł) a termin płatności każdej z rat przypadła na 15. dzień miesiąca począwszy od 15 marca 2013 r.

Pkt.19 lit. a umowy pożyczki z dnia 4 marca 2013 r. stanowił, iż pozwany Ł. G. zobowiązany był do uiszczenia opłaty przygotowawczej w kwocie 20,00 zł oraz kwoty prowizji z tytułu udzielenia pożyczki w wysokości 3.200,00 zł.

Pożyczka w kwocie 76.800,00 zł przekazana została do dyspozycji pozwanego Ł. G. w dniu 4 marca 2013 r. Wartość udostępnionego kapitału pożyczki pomniejszona została o prowizję w wysokości 3.200,00 zł.

Pozwany nie wywiązywał się z zobowiązania względem powoda. Wystąpił następnie do powoda z wnioskiem o umożliwienie dalszej spłaty w ratach. Pozwana poręczycielka została powiadomiona o porozumieniu oraz wyraziła zgodę na jego zawarcie. W dniu 13 października 2014 r. zawarta została przez strony ugoda, przedmiotem której było ustalenie warunków spłaty zaległej należności. W ww. umowie określono zadłużenie pozwanego Ł. G. następująco:

- niespłacony kapitał pożyczki w wysokości 75.165,24 zł;
- odsetki umowne w wysokości 524,54 zł;
- odsetki za opóźnienie w wysokości 1.352,22 zł;

Łącznie zadłużenie pozwanego na dzień 13 października 2014 r. wynosiło 77.042,00 zł.

Ugoda zawarta została na okres od 13 października 2014 r. do 12 kwietnia 2017 r. Kwota zadłużenia objęta ugoda oprocentowana była według zmiennej stopy procentowej wynoszącej w dniu jej zawarcia 12,0% w skali roku. Kwoty odsetek nie wymienione w treści ugody na dzień jej podpisania nie były objęte oprocentowaniem.

Spłata należności objętej ugoda następować miała w miesięcznych ratach według harmonogramu stanowiącego załącznik Nr 1 do ugody.

Harmonogram spłaty zobowiązania objętego ugoda z dnia 13 października 2014 roku.

L.p.	Termin zapłaty	Wysokość raty	Saldo zadłużenia kapitału		
Kapitał	Odsetki	Razem /3 + 4 /			
1	2	3	4	5	6
1	2014-11-12	0,00	1 300,00	1 300,00	75 165,24

2	2014-12-12	0,00	1 300,00	1 300,00	75 165,24
3	2015-01-12	0,00	1 300,00	1 300,00	75 165,24
4	2015-02-12	308,38	991,62	1 300,00	74 856,86
5	2015-03-12	610,91	689,09	1 300,00	74 245,95
6	2015-04-12	543,30	756,70	1 300,00	73 702,65
7	2015-05-12	573,07	726,93	1 300,00	73 129,58
8	2015-06-12	554,68	745,32	1 300,00	72 574,90
9	2015-07-12	584,19	715,81	1 300,00	71 990,71
10	2015-08-12	566,29	733,71	1 300,00	71 424,42
11	2015-09-12	572,06	727,94	1 300,00	70 852,36
12	2015-10-12	601,18	698,82	1 300,00	70 251,18
13	2015-11-12	584,02	715,98	1 300,00	69 667,16
14	2015-12-12	612,87	687,13	1 300,00	69 054,29
15	2016-01-12	596,21	703,79	1 300,00	68 458,08
16	2016-02-12	602,29	697,71	1 300,00	67 855,79
17	2016-03-12	653,05	646,95	1 300,00	67 202,74
18	2016-04-12	615,08	684,92	1 300,00	66 587,66
19	2016-05-12	643,24	656,76	1 300,00	65 944,42
20	2016-06-12	627,91	672,09	1 300,00	65 316,51
21	2016-07-12	655,78	644,22	1 300,00	64 660,73

22	2016-08-12	640,99	659,01	1 300,00	64 019,74
23	2016-09-12	647,52	652,48	1 300,00	63 372,22
24	2016-10-12	674,96	625,04	1 300,00	62 697,26
25	2016-11-12	661,00	639,00	1 300,00	62 036,26
26	2016-12-12	688,14	611,86	1 300,00	61 348,12
27	2017-01-12	674,75	625,25	1 300,00	60 673,37
28	2017-02-12	681,63	618,37	1 300,00	59 991,74
29	2017-03-12	747,75	552,25	1 300,00	59.243,99
30	2017-04-12	59 243,99	603,80	59 847,79	0,00
Razem	75 165,24	22 382,55	97 547,79		

Zgodnie z harmonogramem spłaty umowy z dnia 13 października 2014 r., należność spłacona być miała w 29 równych miesięcznych ratach o wartości 1.300,00 zł oraz pozostała część jednorazowo w kwocie 59.847,79 zł. Termin płatności każdej z rat przypadał na 12. dzień miesiąca począwszy od 12 listopada 2014 r.

W dniu 9 grudnia 2014 r. pozwany dokonał wpłaty kwoty 1.400,00 zł tytułem spłaty kredytu. Była to pierwsza wpłata od dnia podpisania umowy w dniu 13 października 2014 r. Pozwany uchybił terminowi spłaty raty Nr 1 przypadającej na dzień 12 listopada 2014 r. w kwocie 1.300,00 zł. Opóźnienie wynosiło 27 dni od terminu zapłaty raty nr 1. Kwota wpłaty została rozliczona w następujący sposób (zgodnie z postanowieniami podpisanej przez strony umowy):

- zaległe opłaty i prowizje rachunku bankowego w kwocie 28,50 zł;
- 71,50 zł na pozostałe koszty, w tym:
 - koszt SMS z dnia 13 listopada 2014 r. w kwocie 1,50 zł;
 - koszt wezwania do zapłaty Nr 974 z dnia 26 listopada 2014 r. w kwocie 35,00 zł (adresat Ł. G.);
 - koszt wezwania do zapłaty Nr (...) z dnia 26 listopada 2014 r. w kwocie 35,00 zł (adresat M. G.);
 - koszt windykacji terenowej w kwocie 150,00 zł w dniu 23 lipca 2012 r.;
 - 1.300,00 zł na odsetki karne raty nr 1 (pkt. 2c umowy).

W dniu 12 grudnia 2014 r. przeksięgowana została kwota salda rachunku w wysokości 4,70 zł, którą to kwotę zaliczono na poczet odsetek karnych (zgodnie z pkt. 2c umowy).

W dniu 30 stycznia 2015 r. pozwany dokonał wpłaty w kwocie 1.300,00 zł, którą zaliczono następująco (według kolejności zaliczenia):

- 71,50 zł na pozostałe koszty, w tym:
- 1,50 zł za monit SMS w dniu 13 grudnia 2012 r. (1 dzień po upływie terminu spłaty);
- 35,00 zł za wezwanie do zapłaty Nr (...) z dnia 29 grudnia 2014 r. adresowane do Ł. G.;
- 35,00 zł za wezwanie do zapłaty Nr (...) z dnia 29 grudnia 2014 r. adresowane do M. G.;
- 47,52 zł na odsetki karne raty Nr 2 (uzupełnienie do kwoty 1.352,22 zł wynikającej z pkt.2c umowy)
- . 1 180,98 zł na odsetki karne od niespłaconego w terminie kapitału.

W dniu 5 marca 2015 r. pozwany dokonał wpłaty kwoty 679,90 zł. Wpłata została przez (...) rozliczona w całości na poczet odsetek karnych od zaległego kapitału.

Pożyczkobiorca, pomimo zobowiązania wynikającego z umowy kredytu, nie regulował rat pożyczki w ustalonych przez strony terminach, zaś poręczycielka – informowana o stanie spłaty pożyczki – również nie uregulowała powstałych zaległości. W okresie od 1 września 2014 r. do 11 września 2015 r. pozwany nie spłacał kapitału zadłużenia, dokonał wpłat w łącznej wysokości 7.257,10 zł. Wpłaty rozliczone zostały na naliczone odsetki i koszty windykacyjne.

Wobec braku spłaty należności w dniu 13 lutego 2015 r. powód wypowiedział umowę ugody z dnia 13 października 2014 r. stawiając niespłaconą wartość zadłużenia w stan natychmiastowej wymagalności. Wypowiedzenie umowy ugody doręczono pożyczkobiorcy w dniu 6 kwietnia 2015 r. W związku z wypowiedzeniem ugody, a następnie jej rozwiązaniem przez powoda zgodnie z pkt.19 wysokość zadłużenia naliczono zgodnie z warunkami umowy pożyczki z dnia 4 marca 2013 r. Nr (...).

Na skutek wniesionego przez powoda pozwu o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 11 września 2015 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w dniu 4 listopada 2015 r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zobowiązując pozwanych do solidarnej zapłaty względem powoda kwoty 77.375,40 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 11 września 2015 r. do dnia zapłaty oraz kwoty 4.577,68 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Pozwani w sprzeciwie od nakazu zapłaty podnieśli zarzut nieudowodnienia przez powoda wielkości roszczenia. W piśmie procesowym z dnia 20 kwietnia 2016 r. pozwani zakwestionowali rzetelność rozliczenia, w tym naliczenia odsetek oraz ich ewentualnej kapitalizacji, udokumentowania kosztów opłat i prowizji. Ponadto, poddali w wątpliwość istnienie ubezpieczenia przedmiotowej umowy pożyczki oraz domagali się podania kwoty przekazanej przez powoda tytułem ubezpieczenia firmie ubezpieczeniowej.

Powód w piśmie procesowym z dnia 23 maja 2016 r. przedstawił rozliczenie zaległości pozwanych z tytułu zawartej ugody. Wartości rat miesięcznych pozostawiono na stałym poziomie wynoszącym 1.300,00 zł. Powód naliczył odsetki od zadłużenia kapitału za okres od dnia podpisania ugody tj. 13 października 2014 r. do dnia 12 lutego 2015 r., w którym to dniu w racie znalazła się pierwsza część spłaty kapitału w wysokości 308,38 zł. Łącznie naliczone przez powoda odsetki według stopy procentowej wynoszącej 12,00% w skali roku wynosiły 3.014,86 zł. Do powyższej kwoty powód dodał odsetki zawarte w ugodzie w kwotach 524,54 zł oraz 1.352,22 zł. Łącznie stanowiło to kwotę 4.891,62 zł. Kwota ta spłacona być miała w trzech pełnych ratach odsetkowych po 1.300,00 zł oraz w racie odsetkowej z dnia 12 lutego 2015 roku wynoszącej 991,62 zł.

W związku z wypowiedzeniem ugody z dnia 13 października 2014 r. kwota niespłaconego kapitału w wysokości 75.165,24 zł postawiona została w stan wymagalności, a zatem od dnia 13 października 2014 r. naliczono odsetki karne za opóźnienie w zapłacie w wysokości 12,00% w skali roku. W niniejszym piśmie procesowym powód wskazał także sposób rozliczenia poszczególnych wpłat. W dniu 11 maja 2015 r. pozwany dokonał wpłaty kwoty 2.700,00 zł.

Wpłata została przez (...) rozliczona w całości na poczet odsetek karnych od zaległego kapitału. W dniu 15 lipca 2015 r. pozwany dokonał wpłaty kwoty 1.200,00 zł. Wpłata została przez (...) rozliczona w całości na poczet odsetek karnych od zaległego kapitału. Na dzień pierwszej wpłaty pozwanego po rozwiązaniu ugody przypadającej na dzień 5 marca 2015 r. naliczono odsetki karne od niespłaconego kapitału w wysokości 75.165,24 zł w kwocie: 3.509,08 zł za okres od 13 października 2014 r. do 4 marca 2015 r. według stopy procentowej 12,00% oraz w kwocie 20,59 za okres od 4 do 5 marca 2015 r. według stopy procentowej 10,00% i pomniejszono je o wartość rozliczenia z dnia 30 stycznia 2015 r. wynoszącą 1.180,98 zł.

Kolejne odsetki naliczane były w okresach pomiędzy dokonywanymi przez zwanego wpłatami oraz na dzień 11 września 2015 r.

Odnosząc się do zarzutu pozwanych dotyczącego kwestii ubezpieczenia umowy pożyczki powód wskazał, iż na poczet składki ubezpieczeniowej przekazał kwotę 7.968 zł (zgodnie z pkt. 24 umowy pożyczki), co potwierdza załącznik w postaci wyciągu z rachunku IKS pożyczkobiorcy.

Strona powodowa wyliczyła wartość zobowiązania pozwanych na łączną kwotę 77.375,40 zł, na którą składa się kwota niespłaconego kapitału w wysokości 75.165,24 zł, kwota odsetek umownych w kwocie 524,54 zł oraz kwota odsetek karnych w kwocie 1.685,62 zł.

Dowód: umowa pożyczki (kredytu konsumenckiego) k. 39 i n.; regulamin udzielania kredytów i pożyczek (...) k. 42 i n.; umowa ugody k. 44 i n.; wypowiedzenie umowy kredytu k. 46 i 48; raport spłaty k. 55-56; statut oraz uchwały (...) k. 57 i n.; deklaracja członkowska (...) pozwanego k. 66; harmonogram spłat k. 67 i n., k.113; wezwania do zapłaty k. 71-95; zawiadomienia poręczyciela k. 96-106; tabela opłat i prowizji (...) k. 109 i n.; nakaz zapłaty z dnia 4.11.2015 r. k.10; sprzeciw od nakazu zapłaty k. 130; pismo procesowe pozwanych k. 125; odpowiedź na sprzeciw k. 143; zestawienie operacji z rachunku pozwanego za okres od 4.03.2013 r. do 9.12.2014 r. k 152; deklaracja zgody na przystąpienie do grupowego ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków WALOR k. 160 i n.

Postanowieniem z dnia 27 września 2016 r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości na okoliczność prawidłowego rozliczenia dochodzonej w niniejszym postępowaniu należności w związku z zarzutami opinii strony pozwanej.

W opinii z dnia 8 grudnia 2016 r. biegły M. L. stwierdził, iż powód Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. F. S. z siedzibą

w G. w sposób prawidłowy wyliczył wartość zobowiązania pozwanych Ł. G. i M. G. wynikającą z niespłaconej pożyczki konsumenckiej z dnia 4 marca 2013 r. Nr (...), zaś wartość dokonywanych przez pozwanego Ł. G. wpłat w żadnym przypadku nie przekraczała wartości należnych odsetek karnych od niespłaconego kapitału. Biegły potwierdził, że wartość roszczenia powoda na dzień złożenia pozwu tj. 11 września 2015 r. była prawidłowa i wynosiła łącznie 77.375,40 zł,

w tym kwota niespłaconego kapitału 75.165,24 zł, kwota odsetek umownych w kwocie 524,54 zł oraz kwota odsetek karnych w kwocie 1.685,62 zł. W ocenie biegłego zarzuty pozwanych nie mają uzasadnienia w dokumentacji przedłożonej do akt sprawy.

Wyliczenie odsetek szczegółowo obrazuje tabela zawarta w ww. opinii biegłego M. L. – k. 221.

Dowód: opinia biegłego z zakresu rachunkowości M. L. z dnia 8 grudnia 2016 r., k. 218-225.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Pozwani nie kwestionowali, że łączyła ich ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową im. F. S. z siedzibą w G. umowa kredytu ani że doszło do niewywiązania się przez niego z umowy.

Natomiast pozwani zarzucili w sprzeciwie od nakazu zapłaty i w kolejnych pismach procesowych brak legitymacji procesowej oraz niewykazanie zasadności swojego roszczenia poprzez zakwestionowanie:

- istnienia dokumentów źródłowych potwierdzających istnienie roszczenia powoda względem pozwanych;
- sposobu wyliczenia odsetek oraz przyjętego okresu naliczania odsetek (w ocenie pozwanych powód nie wskazał jasno ww. informacji);
- sposobu wskazania zaległych opłat i prowizji, a także zapisów umowy zobowiązujących pozwanych do ich uiszczenia;
- faktu przekazania uiszczonej przez pozwanego należności z tytułu jednorazowej składki ubezpieczeniowej na rzecz ubezpieczenia grupowego (...).

Ponadto, pozwani podnieśli zarzut nadużycia przez powoda prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 kc poprzez domaganie się od pozwanych nieuzasadnionych, zbyt wysokich kwot korzystając z faktu istnienia wierzytelności.

Podstawą prawną dochodzonego roszczenia jest art. 720 kc w zw. z art. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim. Wspomniany art. 720 § 1 kc stanowi, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Z treści umowy z dnia 4 marca 2013 r. wynika, że pozwany Ł. G., biorąc kredyt konsumencki w wysokości 80 000,00 zł, zobowiązał się do jego spłaty do dnia 15 lutego 2023 r. (120 miesięcznych rat) wraz z kosztami, w tym odsetkami umownymi i tzw. karnymi. Nadto pozwany zaakceptował wysokość rocznego oprocentowania dla zadłużenia przeterminowanego w wysokości 16,5%, które miało charakter oprocentowania zmiennego, ale nie przekraczającego zgodnie z art. 359 § 2¹ kc czterokrotności aktualnej na dany dzień wysokości stopy kredytu lombardowego NBP. Pozwany na mocy deklaracji z dnia 17 lutego 2010 r. został członkiem (...) i zobowiązał się do uiszczania comiesięcznej wpłaty członkowskiej w wysokości 15,00zł, zgodnie bowiem z § 2 Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek (...) udzielał kredytów i pożyczek jedynie swoim członkom. Zwłoka z zapłatą co najmniej dwóch pełnych rat za co najmniej dwa okresy płatności uprawniała powoda do wypowiedzenia umowy (pkt. 31 umowy kredytu). Pozwany wyraził zgodę na ustanowiony przez powoda sposób zaliczania spłat pożyczki, zgodnie z którym dokonywane przez pozwanego wpłaty zalicza się kolejno na poczet: opłat z tytułu zwrotu kosztów ubezpieczenia, kosztów windykacji (w tym kosztów opłat za upomnienia i wezwań do zapłaty), pozostałych prowizji i opłat, odsetek od kapitału przeterminowanego, a od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności (...) z tytułu umowy, odsetek jak od należności przeterminowanej od całości należności przeterminowanej, wymagalnych odsetek za okresy obrachunkowe, kapitału przeterminowanego, odsetek naliczonych od dnia wpłaty, kapitału (pkt. 15 umowy). Pozwany przystał również na postanowienie pkt. 19 umowy kredytu, zgodnie z którym był on zobowiązany do poniesienia opłaty przygotowawczej w wysokości 20,00 zł oraz prowizji z tytułu udzielenia pożyczki w wysokości 3.200,00 zł. Po myśli pkt. 24 ppkt. B umowy zabezpieczeniem spłaty pożyczki była polisa ubezpieczenia grupowego WALOR o wartości 7.968,00 zł, weksel in blanco oraz poręczenie spłaty pożyczki przez pozwaną M. G.. Również w dniu 4 marca 2013 r. pozwany podpisał deklarację zgody na przystąpienie do grupowego ubezpieczenia (...) ubezpieczeniem objęto kwotę 80.000,00 zł, składkę ubezpieczeniową na okres od 5 marca 2013 r. do 4 marca 2023 r. w kwocie 7.968,00 pozwany opłacił jednorazowo.

Z kolei M. G. poręczyła za zobowiązanie wynikające z tytułu przedmiotowej umowy pożyczki. Po myśli art. 876 kc przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Jak stanowi art. 876 § 1 kc wymieniony jako poręczyciel winien wykonać zobowiązanie, a więc spłacić pożyczkę udzieloną pożyczkobiorcy. Przez zawarcie umowy poręczenia następuje zaciągnięcie własnego zobowiązania polegające na obowiązku spłaty cudzego długu, co oznacza również samodzielność jurydyczną zobowiązanego poręczyciela. W związku z powyższym pozwana stała się dłużnikiem solidarnym, wraz z pozwanym.

Wysokość żądanej przez powoda kwoty jak i sposób jej wyliczenia nie budzą wątpliwości Sądu, wszak znajdują uzasadnienie w przedłożonych dokumentach, a to

m. in. w umowie pożyczki (kredytu konsumenckiego) zawartą pomiędzy pozwanymi a powodem, wezwaniach do zapłaty i zawiadomieniach, zestawieniach należności i zaległości kapitałowych z kalkulacją odsetek za zwłokę, które wskazują, iż żadna kwota nie została wyegzekwowana od dłużnika oraz sposób wyliczenia odsetek od zadłużenia przeterminowanego. Ponadto na podstawie art. 481 § 2 zd. 2 kc w związku z zapisami umowy powodowi przysługuje prawo do naliczania od niespłaconej kwoty kapitału odsetek według zmiennej stopy procentowej stanowiącej czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego NBP.

Przede wszystkim jednak Sąd oparł się na opinii biegłego z zakresu rachunkowości M. L. z dnia 8 grudnia 2016 r. Opinia została sporządzona w sposób rzetelny, kompletny, biegły w sposób wyczerpujący przeanalizował wszelkie wynikające z umowy pożyczki należności, w tym również wysokość odsetek kapitałowych oraz odsetek karnych. W sposób szczegółowy odniósł się biegły do każdej z dokonanych przez pozwanego wpłat, z podaniem jej daty, wysokości, przedstawieniem sposobu jej zaliczenia przez powoda oraz dokonując każdorazowej oceny prawidłowości ich zaliczenia w odniesieniu do postanowień przedmiotowej umowy pożyczki. W podsumowaniu niniejszej opinii biegły M. L. stwierdził, iż powód (...) im. (...) z siedzibą w G. w sposób prawidłowy wyliczył wartość zobowiązania pozwanych Ł. G. i M. G. wynikającą z niespłaconej pożyczki konsumenckiej z dnia 4 marca 2013 r. Nr (...). Biegły potwierdził, że wartość roszczenia powoda na dzień złożenia pozwu tj. 11 września 2015 r. była prawidłowa i wynosiła łącznie 77.375,40 zł, w tym kwota niespłaconego kapitału 75.165,24 zł, kwota odsetek umownych w kwocie 524,54 zł oraz kwota odsetek karnych w kwocie 1.685,62 zł. W ocenie biegłego zarzuty pozwanych nie mają uzasadnienia w dokumentacji przedłożonej do akt sprawy.

Odpowiadając zatem na zarzuty dotyczące wyliczonych dochodzonych w niniejszej sprawie roszczeń, to zdaniem Sądu, strona powodowa przedłożyła stosowne i bardzo szczegółowe zestawienia odzwierciedlające zasady wyliczenia zarówno należności głównej jak i odsetek karnych, kosztów windykacyjnych, udowadniając jednocześnie przekazanie kwoty 7.968,00 zł na rzecz ubezpieczenia grupowego (...). Strona pozwana nie zgłosiła przy tym żadnych konkretnych zarzutów co do tych wyliczeń, ograniczając się do stwierdzenia, iż wyliczenie jest bezpodstawne i nieprawidłowe, a tym samym krzywdzące dla pozwanych. Tym samym brak w sprawie jakichkolwiek podstaw do zakwestionowania sposobu wyliczenia zaległych należności dokonanego przez powoda.

Nie sposób uznać argumentu pozwanych zgodnie z którym rzekomy brak posiadania przez nich dokumentów źródłowych dotyczących umowy kredytu jest równoznaczny z brakiem wykazania roszczenia powoda. Należy przypomnieć, że pozwani podpisując przedmiotową umowę pożyczki wyrazili świadomą zgodę na jej warunki stając się tym samym stroną umowy kredytu i jest w interesie pozwanych, aby stosowną dokumentację w tym przedmiocie posiadać oraz w miarę potrzeby z niej korzystać. Ewentualne zgubienie dokumentacji pozostaje bez jakiegokolwiek wpływu na fakt związania umową pożyczki. Co więcej, zauważyć trzeba, iż zgodnie z postanowieniami przedmiotowej umowy pozwani byli uprawnieni do uzyskania od powoda kolejnych kopii harmonogramów spłaty bez ponoszenia żadnych opłat z tego tytułu. Fakt ten tym bardziej świadczy o możliwości uzyskania stosownej dokumentacji od powoda w przypadku wykazania minimalnej inicjatywy przez pozwanych.

Kolejno, zarzut pozwanych zgodnie z którym powód nie wskazał kwot żądanych zaległych opłat i prowizji, jak również odpowiednich zapisów umowy dotyczących tychże Sąd uznał za chybiony. Pozwani godząc się na warunki przedmiotowej umowy przystali bowiem również na postanowienie pkt. 19 umowy kredytu, zgodnie z którym byli oni zobowiązani do poniesienia opłaty przygotowawczej w wysokości 20,00 zł oraz prowizji z tytułu udzielenia pożyczki w wysokości 3.200,00 zł. W tych okolicznościach brak podstaw do uznania argumentacji pozwanych, bowiem jako świadomi uczestnicy obrotu prawnego przystali na wyżej opisane, szczegółowo wymienione w umowie pożyczki warunki i tym samym pozostają nimi związani.

Jednocześnie Sąd wskazuje, że nie dopatrył się żadnych nieprawidłowości w zakresie zaliczenia należności z tytułu ubezpieczenia na rzecz ubezpieczenia grupowego (...), stanowiącego jedno z zabezpieczeń przedmiotowej umowy pożyczki. Umowa ubezpieczenia kredytu to taka umowa, która zawierana jest przez wierzyciela i to na jego rzecz,

a jej celem nadrzędnym jest zabezpieczenie spłaty kredytu. Fakt uiszczenia przez pozwanego kwoty 7.968,00 zł na rzecz zabezpieczenia umowy pożyczki, jak również fakt zaliczenia niniejszej kwoty na ubezpieczenie (...) nie ulega wątpliwości, co zostało wykazane przez wyciąg z rachunku bankowego pozwanego, a także pismo ubezpieczyciela (...) z siedzibą w S. z dnia

5 lipca 2016 r. Na marginesie wskazać należy, że skoro dłużnik nie wywiązał się z zobowiązania to w sposób oczywisty brak było powodów do zwrócenia na jego rzecz ww. kwoty ubezpieczenia.

W ocenie Sądu podniesiony przez pozwanych argument, zgodnie z którym powód dopuścił się względem pozwanych nadużycia prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 kc nie znajduje uzasadnienia w realiach sprawy. Po myśli ww. przepisu nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego – takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. W pierwszej kolejności podnieść należy, iż przepis ten ma charakter wyjątkowy i winien być stosowany subsydiarnie. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury „Norma art. 5 KC ma charakter wyjątkowy i może być zastosowana tylko po wykazaniu wyjątkowych okoliczności. Zasady współzycia społecznego jest to w prawie pojęcie nieo określone, nieostre, a powoływanie się na sprzeczność danej czynności prawnej z tymi zasadami powinno wiązać się z konkretnym wykazaniem, o jakie zasady współzycia społecznego w konkretnym przypadku chodzi, na czym polega konkretna zasada współzycia społecznego oraz uzasadnieniu, na czym polega sprzeczność czynności prawnej z tymi zasadami” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 8 lipca 2016 r. sygn. akt I ACa 83/16, Legalis nr 1509033). Pozwani wskazują, iż „klauzule społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa i zasad współzycia społecznego ujęte w art. 5 kc należy traktować jako normy społeczne ogólne, odnoszące się do wszystkich możliwych przypadków, gdy powoływanie się na prawo podmiotowe nie stanowi jego wykonywania, lecz nadużywanie”, zaś w ich ocenie nadużycie prawa przez powoda miało polegać na domaganiu się zbyt wysokich i nieuzasadnionych kwot od pozwanych przy wykorzystaniu faktu posiadania względem nich roszczenia. Jednakże, jak jednoznacznie wykazano w postępowaniu dowodowym, powód w sposób prawidłowy i szczegółowy wyliczył zaległe należności, do których uregulowania zobowiązani byli pozwani. Brak zatem powodów do uznania wyżej opisanych twierdzeń pozwanych, bowiem podnoszone przez powoda roszczenie jest w pełni zasadne.

W ocenie Sądu pozwani nie wykazali również, że postanowienia umowy ubezpieczeniowej nie zostały z nimi indywidualnie uzgodnione, skoro integralną częścią umowy głównej były oświadczenia składane przez pozwanego, na które przystała również poręczycielka, w tym te dotyczące przystąpienia do ubezpieczenia. Ponadto pozwani nie wykazali, aby ukształtowano w umowie ich prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Samo ogólnikowe stwierdzenie, że takie okoliczności miały miejsce nie może przesądzać, iż zostały spełnione przesłanki z art. 385¹ § 1 kc, a tym samym, że postanowienia w zakresie umowy ubezpieczeniowej nie wiążą pozwanego (§ 2).

W tych okolicznościach Sąd zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 77.375,40 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w stosunku rocznym, nie więcej niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 11 września 2015 roku do dnia zapłaty, na podstawie art. 720 kc w zw. z art. 3 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim i art. 481 kc.

Sąd zasądził ponadto od pozwanych solidarnie jako od strony przegrywającej sprawę na podstawie art. 98 § 1 kpc koszty procesu w kwocie 4.577,68 zł oraz kwotę 1235,70 zł tytułem zwrotu kosztów związanych z opinią biegłego.

SSO Barbara Migas